

РОПОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№248 (748) ♦ Середа, 29 грудня 1993 року ♦ Ціна договірна.

Усе найкраще — МП-СП

з обмеженою (кримінальною) відповідальністю!

Акти вандалізму в нас стали такими ж звичними, як притонно-рекетирський жаргон на «найбільшому ярмарку України» в центрі столиці.

Два місяці тому, в ніч з 27 на 28 жовтня, в народній студії художньої кераміки кийського Центру дитячої творчості «Мозаїка» невідомі знищили найцінніші авторські роботи, потрощили меблі, сплюндрували книги...

Нічні візитери «працювали» грубо, непрофесійно (результати їхньої «роботи» ви бачите на одному із знімків Сергія Ковальчука). І, судячи з того, що забули на столі авторську й записку з адресою «об'єкту нападу», діяли за спецзамовленням. Напад міліції, який прибув на місце злочину лише вчереши наступного дня, в ці тонкощі не вникав. Ніхто особливо не зреагував і на запит народного депутата А.Танюка міністру внутрішніх справ А.Василищу з проханням «пробити серйозне розслідування цієї справи, знайти винних і притягнути до відповідальності».

Справді, можна було б погодитися з думкою багатьох про те, що ніколи панькатися з «дитячими» проблемами, коли треба боротися з мафією і організованою злочинністю. Якби між першим і другим не було найістотнішого зв'язку, якби «нічому розбобо» не передували ланцюги подій.

(Закінчення на 4-й стор.)

Абзац з листа

Нині, куди не кинься — за все треба платити шалені гроші. У нас є багато обдарованих дітей, котрі навчаються в музичних школах, художніх студіях. Та настала страшна дійсність, ніби якась ала сила оволоділа часом — учитися можуть грошовити, а не талановиті, бо навчання не всім по кишені. Якщо й справді так буде, то ми дочекаємося духовної трагедії. А це гірше, ніж чорнобильська.

Дмитро БРИЛІНСЬКИЙ,
відвінчик народної освіти,
Хмельницький.

У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів України розглянула заяви та інші документи, подані політичними партіями про реєстрацію їх як таких, що виявили намір висунути кандидатів для участі у виборах народних депутатів України.

Згідно із статтею 14 Закону про вибори Центральна виборча комісія прийняла постанову про реєстрацію Ліберальної партії України, Християнсько-демократичної партії України, партії Трудовий конгрес України та Партії демократичного відродження України у зв'язку з їх наміром висунути кандидатів для участі у виборах народних депутатів України 27 березня 1994 року.

Відповідні свідоцтва про реєстрацію представникам згаданих політичних партій вручив голова Центральної виборчої комісії І.Г.Ємець.

Продиктовано в номер

На пост президента Криму претендують шестеро

На засіданні Центризбиркомом Республіки Крим 27 грудня шостим кандидатом на пост президента затверджено сорокарічного президента групи з семи фірм під загальною назвою «Росія» Володимира Верхопанського. Крім нього на цей пост претендують Сергій Шувайников — від «Русської партії Криму», Леонід Греч — від Комуністичної партії Криму, Юрій Мешков — від Республіканської партії Криму, а також незалежні кандидати — голова Верховної Ради Республіки Крим Микола Багров і представник Президента України в Севастополі, заступник голови Верховної Ради Криму Іван Єрмаков. Затверджено бюлетень по виборах президента Республіки Крим, до якого внесено ці кандидатури. Відмовлено у реєстрації підприємцю з Сімферополя Юлію Колесникову, депутату Севастопольської міськради Наталії Васильєвій і прихильнику Національного руху кримських татар Рустему Халілову. Колесников і Васильєва подали до суду.

А. Василичев і Є. Марчук у Севастополі

27 грудня до Севастополя прибули міністр внутрішніх справ України, генерал внутрішньої служби Андрій Василичев і голова Служби безпеки України генерал-полковник Є. Марчук. Вчорора вони зустрілися з керівництвом міста, командуванням ЧФ і ВМС України. Відзначалося, що вводити особливий стан у Севастополі може лише Президент України, оскільки це місто є містом республіканського підпорядкування і до того ж закритим. Однак були схвалені всі заходи, які намічалися у зв'язку із введенням особливого стану. Того ж дня представник Президента України в Севастополі Іван Єрмаков підписав розпорядження про введення посиленого режиму діяльності правоохоронних та інших державних органів щодо зміцнення правопорядку в місті. Даний режим вводиться на два місяці.

Стихийне лихо: є жертви, завдано великих збитків

Внаслідок поєви у шести районах Закарпаття підтоплено 139 населених пунктів, постраждали 108 тисяч жителів області, є жертви. Стихийно зруйновано багато подвір'їв, ліній зв'язку й електропередач, мостів і дамб, доріг і сільськогосподарських угідь. Загальні збитки сягають 1,6 трільйона карбованців.

Урядово та обласною комісією з надзвичайних ситуацій намічено оперативні заходи щодо ліквідації наслідків стихії. Проводяться інтенсивні відбудовні та ремонтні роботи. Вживаються також заходи щодо забезпечення населення харчами і товарами першої необхідності, нафтопродуктами і будматеріалами.

Президент України Леонід Кравчук висловив співчуття сім'ям загиблих внаслідок стихійного лиха на Закарпатті.

Почули голос фермерів

Представник Президента у Волинській області Володимир Блаженчук скасував розпорядження представника Президента у Волинській області Володимира Фальчука, яке стало причиною конфлікту під час взєморозрахунків між окремими фермерськими господарствами району та Володимир-Волинським цукровим заводом (див. «ГУ» від 24 грудня 1993 р.)

Тепер районна держадміністрація повинна привести свої нормативні акти у відповідність до розпорядження В. Блаженчука, а місцевий цукрозавод — вирішити питання розрахунків з уклавшими фермерськими господарствами району відповідно до положень чинного законодавства України.

Другий валютний аукціон

30 грудня 1993 року у Національному банку України відбудеться другий валютний аукціон з продажу доларів США. Він розпочнеться за стартового курсу один долар США до 32 тисяч карбованців. Як відомо, за цим курсом було здійснено купівлю валюти на першому аукціоні, що відбувся нещодавно. До участі в аукціоні запрошуються всі уповноважені банки, які перед тим прийняли забезпечені карбованцями заявки своїх клієнтів на купівлю валюти. Заявки на купівлю передаються представником банку до аукціонного комітету безпосередньо перед аукціоном. Банки — учасники аукціону сплачують реєстраційний внесок. Придбана на аукціоні валюта перераховуватиметься банкам-покупцям для їхніх клієнтів на підставі та за реквізитами аукціонного свідоцтва протягом одного банківського дня.

**Постанова Верховної Ради України
Про порядок фінансування видатків
з державного бюджету у січні
1994 року**

29 грудня 1993 року № 248 (748)

важкий час наважилися народжувати дітей («за це ж відзначати треба, а не звільняти!»), і запропонував усім вступити до АТ «Господар». А після народження дитини вирішили виплачувати матері мільйон карбованців підтримки.

— Тепер суму доведеться переглянути, бо клята інфляція її з'їла, — каже Кулініч.

Акціонерне товариство «Господар» утворилося у Фастові на базі молокозаводу. Спочатку, наприкінці сімдесятих, вирішили перейти на оренду. Бо іншої ради не було. Люди отримували тоді по 60 — 70 карбованців на місяць, не трималися, йшли на інші виробництва, і Василь Макарович Кулініч, який очолює завод у липні 1988-го, зрозумів, що зміни потрібні радикальні. Отож порадився в колективі та їй подали до: коментів про перехід на оренду. Шість місяців розглядали їх в Київському обласному об'єднанні молочної промисло-

перетворимося у відкрите товариство, то вже як люди вирішать.

Люди сьогодні шокварталу отримують на акції дивіденди. Працюють так, що Фастів проблем з молочними продуктами не має. Ідуть сюди з бідонами й з Києва, а з ближчих міст і селищ. Бо тут завжди є.

Підприємства служби побуту Фастова вже не вільні не всі притулюлися до «Господаря». Бо великі підприємства міста, колгосп союзного підпорядкування, нічим їм допомогти не можуть. Та що там комуся допомогти — собі ради не дадуть. Хіба що кленуть «розрайвані зв'язки». І державу. Але подумаймо: хіба може самостійність розвирати справді взаємовигідні економічні зв'язки? Та ніколи. І мети собі такої ніхто не ставить і не ставить. Розірвалося те, що пов'язувалося штучно. Без чого можуть обійтися наші сусіди. Отож думати треба. Крутитися. І виробляти те, що куплять, а не те, що звикли... Жорстка реальність. Важко. Але іншого не дано. Хто не може — хай звільниться крило.

А тим часом «Господар» розширюється. Колгоспи стають його філіалами. Щоб від землі до переробки продукції і продажу — єдиний ланцюжок. А в ланях перукарнях Фастова тепер звідки «Господар» шотизня день учасників Великої Вітчизняної і людей похилого віку. Ці заклади обслуговують їх безкоштовно. А після пригортають рязжанку, бутерброди. Коштом «Господаря». Є тут і свій центр здоров'я, де займаються й дітьми, й людьми похилого віку.

Веде «Господар» газифікацію сіл, почали працювати дві його лікарні, буде млин, закінчують облаштовувати невеличкий їзаскомбінат (для Фастова — достатній).

— Приватизація, — каже Василь Макарович, — це не для того, щоб хтось напихав собі кишені за рахунок збожжання народу. Приватизація — заради людини має бути. Кожної. Щоб був інтерес, мотив до праці. Щоб і ділова людина почувалася впевнено, і робітник. А коли вони запряжуть як сліди, то й на соціальний захист малих і старих у суспільства коштів вистачить. За рахунок податків.

Свого часу був Василь Кулініч депутат Київської обласної. Тепер — депутат Фастівської районної і Пилипівської сільської. Подумалося, що саме таких людей, які зарекомендували себе у наш важкий перехідний період ділової й соціально відповідальними, й хочеться бачити у новому складі Верховної Ради України.

Сергій МАКАРЕНКО.

Київська область.
На знімку: Василь Кулініч.

Екран подій

Золотий ювілей

Пістолетів виповнилося в цьому році донецькій шахті імені Абакумова. Навіть для людини вік поважний. У таких випадках ювіляри бажують добре завершити другу половину століття.

На шахті в затвердінні десь дивляться з оптимізмом, хоча вугільні пласти тут малі потужності. Реконструкція дасть можливість подолати всі підприємства на багато десятиліть.

Учені і спеціалісти виробничих об'єднань «Донецьквугілля» і Харківського імені Малишева створили високоефективні установи буро-шафневого виїмання вугілля. При цьому гірники перебувають у широкій просторі, добре провітрюваній виробі.

— Не забуватимемо і про соціаліст, — наголошує директор шахти Володимир Мартиненко. — Наше селище розташоване трохи більш як за 20 кілометрів від центру Донецька, тому маємо все необхідне для гідної роботи і хорошого відпочинку. Є спортзал, плавальний басейн, загальноосвітні і музичні школи, Палац культури, лікарні. Зводять шахтарі і чимало житла. Адже без усього цього тяжка шахтарська праця не стане радістю.

... Та й купила поросля

Майже кожна сім'я в селі Рудка-Козинська Рожницького району Волинської області тримає у своєму дворі дві корови, два-три бички і кілька свиней — це найбільше, ніж у будь-якому із сіл району. А сприси цьому голова місцевого колективного сільськогосподарського підприємства «Зоря» Сергій Рудик, з ініціативи якого сільським жителям за дешевою ціною продають нетелів і порослят. Лише цього року господарство продало 100 нетелів і понад 500 порослят. Отже, в людей завжди є і свіже молоко, і свіже м'ясо.

На державу надійся, а сам...

На реконструкцію і технічне переобладнання підприємств харчової промисловості наступного року буде виділено 90 відсотків капіталовкладень галузі. Але і це — крапля в морі. Багато заводів, фабрик, цехів розташованих в старих або зовсім невідповідних для роботи приміщеннях. 40 — 70 відсотків обладнання, як кажуть, дихає на ладан. Тож такі великі виробництва, як київське акціонерне товариство «Оболон», комбінат з випуску безалкогольних напоїв «Росинка» та ще з десяток підприємств харчової промисловості столиці України, розраховують не на допомогу держави, а на гроші зарубіжних і вітчизняних інвесторів.

Купили більше, ніж продали

Міністерство статистики підбило підсумки загального обсягу зовнішньоторгового обороту України з державами СНД за січень — жовтень цього року. Він становить 34,3 трильйона карбованців. Частка експорту — 11,2 трильйона, імпорту — 23,1 трильйона карбованців. Негативний баланс (НБ) утворився переважно за рахунок імпорту природного газу, нафти й нафтопродуктів. Так, Україна має НБ з Росією — 9,7 трильйона карбованців, Туркменістаном — 2,1 трильйона, Білоруссю — 145 мільйонів, Литвою — 290 мільйонів, Естонією — 16 мільйонів. Усе, як у тій народній умістці: «Кінчайте, тату, торгувати — немає вже чим задачі давати!»

Діагноз експертів: річку треба лікувати

На Буковині побувала група спеціалістів англійської консалтингової фірми «Александр Джобб та партнери», яка в рамках Міжнародної програми з охорони навколишнього середовища басейну Дунаю під егідою Весвітнього центру охорони природного середовища провела перше міжнародне дослідження якості річки Прут. Британські науковці вказали на джерела забруднення, подали рекомендації щодо їхньої ліквідації.

Ці пропозиції будуть подані на розгляд уряду та Міністерству України для укладання відповідної угоди з іноземними інвесторами, готовими взяти участь у оздоровленні буковинського довкілля.

За повідомленнями наших кореспондентів В.ДЕМЕНЧЕНКО, Б.БЕРЕЖКА, В.БАВУХА, О.БРЕУСА і О.ВИНЮКОВА.

У «ГОСПОДАРИ» ПРАЦЮЮТЬ ГОСПОДАРИ, ЯКІ Й ВИРОБНИЦТВО РОЗШИРИЛИ, І ПРО СОЦІАЛЬНІ ПИТАННЯ НЕ ЗАБУЛИ

Дивні у нас люди. У Фастові вілтку збанкрутувало мале підприємство, утворене на основі місцевої перукарні. Люди, які працювали в ньому, попросили, щоб їх прийняли до акціонерного товариства «Господар», що працює величчю успішно. Там дали згоду. І ось у перукарні на зборах вирішують, що з однакшаста працівниками, які перебувають у декретних відпустках, певно, до «Господаря» йти незручно, і тому їм пропонують розрахуватися. І що дивне — ті й не протестують, погоджуються, що вони — баласт. І розраховуються.

І вже після тих зборів, під час розмови у «Господарі», те з'ясується. Голова правління АТ «Господар» Василь Макарович Кулініч за голову схопився: — Та ви що, люди добрі! Ан скликайте знову на збори всіх своїх. І я прийду.

На тих зборах Василь Макарович привітав від імені акціонерного товариства «Господар» всіх жінок, які в цей

вості. Все ніяк не могли зваяжтися випустити фастівців з-під свого чуйного керівництва. Довелося Кулінічеві пробиватися до тодішнього міністра сільськогосподарства Ткаченка. Той «стусити квазізак».

Таку мову в Київському об'єднанні зрозуміли: міністр-бо вказує, а не якийсь там колективна напояла. Відтоді й пішло. Працювати стали більше і краще. Розширили асортимент. Рязжанку почали випускати, вершкове масло, сметану розфасовану, желе, навіть чорну ікру з природних продуктів. Прикупили авто і трактори, завели свої фірмові магазини, кіоски. І вже в 1990 році справу так поставили, що викупили своє підприємство у держави. А після того утворили акціонерне товариство закритого типу. Вирішили, що так буде до жовтня 1995 року. А далі?

— Що було — бачили, що буде — побачимо, — каже Кулініч, — може,

У МІНЗВ'ЯЗКУ — СВІЙ ЗАКОН

З проголошенням незалежності України Мінзв'язку керується Конституцією, законами і декретами республіки, іншими нормативними актами Верховної Ради, Кабінету Міністрів України та Положенням про Міністерство зв'язку України, яким від 16 травня 1992 року, яким воно, зокрема, відокремлено від господарських функцій. Тому останніми роками подала гостра потреба в законодавчій базі зв'язку, в визначенні правових, економічних й організаційних основ діяльності галузі, її особливостей, пов'язаних з реалізацією надзвичайних суспільних інтересів, а також у встановленні норм регулювання відносин між підприємствами, об'єднаннями, установами, що надають послуги зв'язку, із споживачами послуг, органами державної влади і державною управлінням.

24 червня 1993 року проект Закону України «Про зв'язку» було подано на обговорення в першому читанні на засіданні Верховної Ради України. Але тоді його не прийняли. Уявність монополізму зв'язку — галузі, яка розвивалася за остаточним принципом, гостра негативна реакція на вимушене підвищення цін і тарифів на послуги, все це низька якість роботи засобів зв'язку й культури обслуговування (особливо населення), про що дивало в виступах народних депутатів України, стримали його просування.

Не прийнявши в першому читанні, Верховна Рада України доручила Комісії з питань розвитку базових галузей народного господарства доопрацювати проект разом з Кабінетом міністрів, врахувати всі зауваження і пропозиції народних депутатів України і постійних комісій Верховної Ради, після чого подати проект на перше читання повторно.

Виконавши доручення Верховної Ради, Комісія, крім того, направила доопрацювати проект підприємства зв'язку і розглянула його на нараді, що відбулася 29 жовтня, з участю представників Верховної Ради, Кабінету міністрів, Мінфіну, Мінекономіки, галузевої профспілки, керівників підприємств галузі, апарату Мінзв'язку. Обговорювали цей проект із врахуванням альтернативного, поданого Верховній Раді народним депутатом України В.Московиком.

У ході доопрацювання проекту Закону переглянуто сім статей, введено п'ять нових: «Антимонополістичне обмеження», «Захист інтересів держави», «Захист прав споживачів і відповідальність підприємств та об'єднань зв'язку», «Порядок та умови надання послуг зв'язку підприємствами єдиної системи зв'язку», «Порядок та умови надання послуг зв'язку в приватних мережах». Тепер проект чіткіше регламентує діяль-

ність підприємств зв'язку, створює умови для активнішого розвитку ринкових відносин, закріплює право рівного доступу до користування засобами й послугами зв'язку, обмежує монополію державних підприємств зв'язку.

Управління і функціонування відомчих мереж зв'язку й їх, що перебувають у власності незалежних підприємств та інших власників, забезпечують власники, в інтерес яких вони створені. Проект Закону визначає право власності на мережі, засоби та споруди зв'язку, відповідальність підприємств зв'язку за належне виконання обов'язків з надання послуг і порушення законодавства про зв'язку, передає всі форми власності, в тому числі і приватну. Він обстоює цілісність єдиної національної системи зв'язку та подорожж інтеракції до єдиної мережі з міжнародними договорами й угодами, положеннями Міжнародного союзу електрозв'язку та Всесвітнього поштового зв'язку, учасником яких Україна є з 1947 року.

Що ж відізначить проект міністерства від альтернативного проекту народного депутата України В.Московика?

Зміни і пропозиції В.Московика спрямовані в основному на перегляд порядку розподілу радіочастот і каналів для програм радіомовлення і телебачення. Ці функції за його проектом пропонують

Тамара КУЗНІЩОВА, начальниц управління праці і розвитку ринкових відносин Мінзв'язку.

Усе найкраще — МП-СП з обмеженою (кримінальною) відповідальністю!

(Початок на 1-й стор.)

За п'ятнадцять років студій художньої кераміки, створена при профкомі заводу «Комуніст» (нині «Радар»), якою керує Юлія Чікірсова, здобула звання «народної» і об'їздила зі своїми витворами півсвіту: Японію, Кубу, Францію, Німеччину, Болгарію, Польщу... Але з приходом часів комерціалізації з'ясувалося, що дитячий талант — це зовсім не той вид людської діяльності, завдяки якому можна відкрити рахунок у швейцарському банку на збавудати віллу на Флориді. Навіщо, дитячий талант — збитковий. Директор неіснуючого агропромислового підприємства «Україна», який хотів купити студію разом з приміщенням ще в 1989 році (щоб зареєструвати своє АПП), так і сказав викладачам: «Ви ж прибуток не даєте. Сидіть вдома. Ми вам за це й доплачуватимемо...» На що Юлія Степанівна відповіла: «Ми дітми не торгуємо...»

З 1 січня 1992 року профком заводу «Радар» заявив, що грошей на утримання Центру дитячої творчості «Мозаїка» через фінансові труднощі не дасть. І не дав. Висладала правами безплатно. А Центр — працюючи! Плину часу спускався в боргову яму: за оренду приміщення, комунальні послуги і т. ін.

Тоді знайшовся ще один «доброзичливць» — інженер ЖКВ «Радар», комерційний дід С. Пастушенко і запропонував погасити орендні векселі Центру дитячої творчості за рахунок добровільної допомоги МП «Джун». Але при тому, що підприємству дозволять у вільний від занять час у цьому приміщенні проводити збори, зустрічі з клієнтами, вести переговори з партнерами. І як працівник ЖКВ узяв ключ, щоб олівати приміщення, в якому потрібно було провести величезні ремонтні роботи. Через кілька днів Юлія Степанівна, перестукавши поріг, ледь не спіткнулася об токи заморських тжанин, якими були завалені навчальні кімнати. Крім того, зникла швейна машинка. Наступного разу прийшовши на заняття, за своїм робочим столом зустріла нахабного модолика, котрий по радіотелефону давав «вказівки» клієнтам. А робочі місця, за якими працювали діти, були обішані новими піджаками — продукцією МП.

З 31 грудня закінчується чинність договору Центру дитячої творчості про оренду приміщення. Оскільки «дитячий талант» прибуток не дає, то доводиться шукати меценатів. А комісія ЖКВ, яка нібито вивчала це питання, до речі, натякнула: є думка передати приміщення Центру під... магазин. А зміст постанови Кабінету міністрів від 23 березня 1992 року про те, щоб «не допускати ліквідації, зупинення діяльності без поважних причин або використання не за призначенням дитячих інтернатів, дошкільних і позашкільних навчально-виховних закладів», схоже, нікого не турбує.

Катерина КИДРАСЬ.

Продюковано в номер

Кредити вже не рятують

Для задовільної експлуатації залізничної України, на думку одного з керівників Українзніз В. Ярчука, галузь повинна одержати не пізніше січня наступного року пільговий кредит принаймні у 200 мільярдів гривень. Залізничники кивають на вузькоколійні: мовляв, одержали пільговий кредит, а розраховувалися з боргами за перевезення вантажів з Донецькою залізницею не квапились. У Держкомуглепромлі з'ясувалося, якщо мірою до них стосується підписання транспортних тарифів на 1.95, бо якщо для вугледобувних шахт є якісь винятки, то вони майже нічого не варті. А коли винятків немає, то щоб покрити заборгованість перед залізницею, треба розгрізати кредит, яким докорять. А це — трильйон на грудень.

Новорічні ялинки в «Артеку»

У всіх п'яти зимових таборах міжнародного дитячого центру «Артек» розпочалась новорічна зміна. До «Артеку» приїхали школярі з усіх областей України. Багатьох регіонів Російської Федерації, Білорусії, Казахстану, Бразилії та ряду інших держав. На новорічній вечірній зустрічі з дитячими республікою, до речі, цілком забезпечує «Артек» паливом, без якого той існувати не зміг би.

Тема будівництва у Харкові нового міжнародного аеропорту все частіше з'являється на сторінках місцевої преси. Варто сказати, що до сьогоднішнього дня повітряні ворота потужного промислового центру та й інших регіонів східної України надійно закриті для світового співтовариства. Пілоти цивільної авіації поміж себе харківський аеропорт називають не інакше як «авіаносцем» через незручності при злітанні та посадці. Що ж стосується польотів до Харкова міжнародних лайнерів, то говорять про це поки що не доводиться. Правда, кілька років тому харків'яни бачили над містом чужий літак з іноземними розпізнавальними знаками — то французький міністр приїхав поклонитися землі предків. А в той же час харківські підприємці мають неабияку потребу в повітряному сполученні зі світом. Та й західні ділові люди, неодноразово прибуваючи до

Проблема ПОВІТРЯНІ ВОРОТА ХАРКОВА ВІДКРИЮТЬ АМЕРИКАНЦІ

Харкова зі своїми бізнес-планами, пояснювали, що їх втілення на сході України поки що неможливе за відсутності надійного зв'язку, сервісу, міжнародного аеропорту. Але якщо із засобами космічного зв'язку та привітними метротепами на найближчу перспективу у нас повна туманність, то в планах будівництва нового аеропорту, який відповідає б найвищим світовим стандартам, схоже, є якийсь прояснення.

На відміну від спеціалістів з німецького міста-побратима Нюрнберга, які мали намір спиратися у реконструкції військового аеродрому під Харковом для міжнародних пере-

везень і бізнес-рейсів, американська делегація концерну «KACI», опісля цієї ситуації на місці, запропонувала харківській адміністрації більш вигідний проект. Конкретно: готовий за свій рахунок побудувати у Харкові супераеропорт, розраховуючи при цьому на пайовий прибуток від його експлуатації лише протягом певного часу.

Уряд України і Верховна Рада опісля цієї спурдування у Харкові нового аеропорту як дуже важливу для всього північно-східного регіону України. А ось ставлення до будівництва аеропорту місцевих чиновників неоднозначне. Одні наполягають на тому, щоб за допомогою заокеанських інве-

сторів реконструювати старий аеропорт (який, до речі, вже майже з усіх сторін оточений містом), що було б набагато дешевше, ніж спорудження нового. Інші, у тому числі й головний архітектор Харкова, категорично проти аеропорту в межах міста. Американці ж, здається, готові помирити і тих, і тих, пропонуючи компроміс: спочатку реконструювати старий аеропорт, а вже потім побудувати новий.

Про всяк випадок, повідомляє «Вечірній Харків», одна із харківських фірм уже викупила під'їзну дорогу до запланованого аеропорту, сподіваючись уздовж неї вигідно розмістити рекламу. Американці ж задоволені, що довго чекали на себе не примусять. Наступний візит відзначатиметься конкретними пропозиціями щодо реконструкції і будівництва повітряних воріт Харкова.

Микола КОСИЙ.

Харків.

У партіях і рухах

ПЕВК — за створення великої і єдиної країни

З'їзд Партії економічного відродження Криму (ПЕВК) вирішив свого кандидата у президенти Республіки Крим не висувати і рекомендував регіональним організаціям, членам і прихильникам ПЕВК підтримати на цю посаду кандидатуру Голови ВР Криму Миколи Багрова. Прийнято звернення до виборців. У ньому зазначено, що партія виступає за самостійний і всебічний зв'язок з Росією, за єдиний ЧФ, за прозорі кордони з Росією та іншими державами СНД і найкраще будівництво мосту дружби через Керченську протоку. Депутати — члени ПЕВК домагатимуться у новообраній ВР Криму вступу України до економічного союзу країн СНД на правах повноправного члена і формування на її опієлюючому просторі коального СРСР нової великої країни: Євразійського союзу — конфедерації держав на принципах новості.

Олександр ПІЛАТ.

Коротко

Знову разом

Із мешканцями села Пречистівка Маріїнського району Донецчини зустрічатимуть Новий рік і понад 20 сімей німців — колишніх жителів Росії та Казахстану. До війни у Донецькій області мешкало понад 40 тисяч німців. Потім їх було депортовано. Повернення німців на історичну батьківщину пов'язано з відомими домовленостями на міждержавному рівні.

На думку голови колгоспу Івана Горобця, прибули непогані спеціалісти, суматні працівники. Майбутню вулицю, де згодом з'являться 60 будинків кождого типу для прибулих німців, пречистівська сільрада має намір назвати вулицею Дружби.

Валентина ДЕМЧЕНКО.

Донецьк.

фесор консерваторії, композитор Віталій Кирейко вніс-таки часточку суми. «Країна, де йде коштів 4 тисячі купонів, а квиток до Великого залу консерваторії — тисячу купонів, не варта і виденого яйця», — сказав викладач. Досі не вирішене питання про переведення у центр міста музичної школи-деситирічки імені М.Лисенка, дискусії якої поповнюють аудиторії вузу. Діти змушені тягати важелі з футлярів з інструментами аж на Сирець, де школа нині знаходиться. Не найліпший і фінансовий стан самої консерваторії.

... Під час святкового концерту я звернула увагу на дівчину-студентку, яка сиділа поруч. Здавалося, вона «проживала», «програвала» подумки партію кожного соліста. «Не від світу цього», — подумав хтось. А насправді це ми — не від тьмяного світу, де панують краса і гармонія, а тому і найменша фальш відчувається зразу.

Один сучасник сказав: «...лише та культура буде довершеною, в якій все — люди і речі, стане співзвучним музиці». Спробуємо?

Ганна РОМАНЦОВА.
Мал. Сергія БОБОРИКІНА.

Подробиці

КОЖЕН МІНІСТР — ПОЛІТИК

У Міністерстві у справах національностей та міграції відбулася прес-конференція, на якій Олександр Ємець показав не тільки як керівник цього відомства, а й як голова постійно діючої російсько-української конференції. Природно, що журналісти найбільше цікавили ймовірні повороти в російсько-українських відносинах з огляду на несподівані підсумки виборів у Російській Федерації.

Інтерес посилюється ще більше, коли О. Ємець повідомив, що ряди Ліберально-демократичної партії, яку за кордоном інакше як фашистською не називають, дедалі зростають за рахунок учорашніх виборців — дехто стверджує, що кількість членів ЛДП наближається до ста тисяч. За словами міністра, вплив на офіційну владу в Росії цієї партії переоцінювати не слід, але не можна виключати й антигромадянської роботи емісарів цієї партії під час передвиборчої кампанії в Україні. Принаймні, сказав О. Ємець, потрібно усвідомлювати позиції як крайніх сепаратистів, так і партій центру, об-

стоюють процеси, які ведуть до дезинтеграції України, другі — прагнуть зробити Україну економічно залежною, залишивши за нею інші атрибути незалежності. Слід сказати, що це нормально для світової практики.

Висловивши негативне ставлення до інституту подвійного громадянства, О. Ємець сказав, що його міністерство вже погодило з іншими відомствами і збирається внести на розгляд парламенту поправку до Закону «Про громадянство України», згідно з якою громадянином України може стати той, хто колись виїхав за її межі і не має громадянства іншої держави.

Не обійшли й кримське питання. Наголосивши на тому, що Закон ВР Криму «Про Президенту Республіки Крим» суперечить чинному законодавству і створює передумови для конфліктних ситуацій у майбутньому, О. Ємець підсумував, що свого часу український парламент принищує природу помилки, надавши Верховній Раді Криму право вирішувати самостійно форму державного устрою.

Сергій ВЛАД.

Затвердять статус — підемо на вибори

Гагаузькі населені пункти на півдні Молдови на сходках громадян вирішили не брати участі у призначених на 27 лютого наступного року парламентських виборах. Це підтвердила Верховна Рада регіону, зробивши застереження: бойкотування виборів може бути зняте в разі підписання Президентом Молдови Мірчею Снегуром указу про статус південних районів.

Адміністрація регіону, komentуючи своє рішення, проводить аналогію з кримським варіантом в Україні й пропонує М.Снегуру наслідувати приклад І.Кравчука, знявши тим самим напруженість у Бужданському степу. Керівництво Молдови пропонує гагаузам інший шлях: участь у виборах і подальшому розв'язанні гагаузького питання новим парламен-

У сусідів

том. За словами глави молдовського парламенту П.Луцького, це єдино можливий варіант. Хоча багато членів діючої Президії парламенту продовжують дотримуватися формули калейдоскопу автономії цих районів з відносною економічною самостійністю.

Південні райони, які живуть лише на доходи від сільськогосподарського, перебувають зараз в більш тяжкому становищі, ніж центр Молдови та Лівобережжя. Економічними труднощами продовжує розвиватися один з південних районів — Чади-луцького — піти на запропонований Кишиневом компроміс. Постанову про це прийняла сесія райради, але вона, втім, указом глави регіону була визнана недійсною, а сам орган оголошений розпущеним. Незважаючи на це, райцентр брати участь у виборах збирається і навіть назвав своїх кандидатів у депутати. Кишинів прореагував на це фінансовою допомогою району.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Власкоре повідомляють

Нові іпостасі Чингіза Айтматова

Відомий киргизський і радянський письменник Ч.Айтматов, нині посол Росії у Люксембурзі, тепер виконує обов'язки Надзвичайного та Повноваженого Посла Киргизстану в Бельгії, а також — постійного представника республіки при Комісії Європейського Союзу в НАТО. Указ про це підписав Президент А.Акаєв. Водночас він надіслав до республіканського парламенту подання про згоду на призначення Чингіза Айтматова на ці пости.

Світлана ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Експрес-інформація

Ще більше грошей на оборону

Президент Сполучених Штатів Б.Клінтон заплянував збільшити бюджет Пентагону в 1995 році на 2,5 мільярда доларів. Про це повідомив «Уолл-стріт джорнел» з посиланням на офіційних осіб американського військового відомства.

Тим часом стало відомо, що 12—15 січня 1994 року Б.Клінтон з державним візитом відвідає Росію. Під час переговорів з Б.Єльциним йтиметься про розширення двосторонніх відносин, співробітництво в галузі контролю над озброєнням, а також про застосування миротворчих сил в регіональних конфліктах.

Реформи даються нелегко

«Я не думаю залишатися нейтральним щодо наступних виборів до парламенту республіки і підтримувати її політичні сили, які виступають за побудову незалежної держави і проведення виважених економічних реформ», — заявив Президент Молдови М.Снегур. Він також наголосив, що дуже важко даються зміни в економіці, коли 37 відсотків промислового потенціалу розміщено на лівому березі Дністра. А там, як відомо, становище вийшло з-під контролю Кишинева.

Готові майже на все, але не більше

В єгипетській столиці розпочався черговий раунд палестинсько-ізраїльських переговорів щодо практичного виконання двосторонньої угоди про надання палестинам самоврядування на частині окупованих територій. Міністр закордонних справ Ізраїлю Ш.Перес під час зустрічі з журналістами підкреслює, що сподівається на досягнення компромісу і забезпечення принципу «мир в обмін на землю». За його словами, Тель-Авів готовий надати палестинам «максимум того, на що можна погодитися за мінімальних умов, але не більше». Ізраїль також дотримуватиметься підписаної у вересні у Вашингтоні угоди про палестинську автономію в секторі Газа та районі міста Єрихон. Якщо домовленості будуть досягнуті вже на цих переговорах, то заключний документ на початку наступного року підпишуть лідери Ізраїлю та Організації визволення Палестини.

Санкції їм не до вподоби

Відносини між Китаєм і Пакистаном розвиваються успішно. Саме така оцінка була висловлена представниками двох сторін на переговорах прем'єра Держради КНР Лі Пена та прем'єр-міністра Пакистану Беназір Бхутто у китайській столиці. Представники Китаю наголосили, що уряд і народ цієї країни дорожать дружбою з Пакистаном і прагнуть налагодити з ним тісні взаємини, що сприятиме стабільності в регіоні. Глави урядів двох держав висловилися за відміну американських санкцій проти Пекіна та Ісламабада.

Бо гірше усім європейцям

Париж має намір провести консультації з партнерами по Європейському Союзу для пошуку шляхів нормалізації становища в экс-СФРЮ, якщо черговий раунд переговорів представників ворогуючих сторін завершиться безрезультатно. Представник французького зовнішньополітичного відомства Р.Дюке заявив, що країни «дванадцятки» мають розглянути конкретні кроки нормалізації становища на Балканах, бо криза там негативно впливає на обстановку в усій Європі.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Президент вважає, що міністри перевищили повноваження

Перший віце-прем'єр Азербайджану В.Ахмедов та міністр фінансів С.Мамедов звинувачені у великих фінансових махінаціях. Вони звільнені з посад і, певно, буде порушена кримінальна справа.

На нараді у Президента, присвяченій цьому питанню, повідомили про розпорядження Кабінету міністрів за підписом віце-прем'єра Ахмедова, в якому міністру фінансів доручалося видати приватній корпорації векселі «Аран» на суму понад 50 мільйонів доларів США. Корпорації було надано право офіційного дилера Азер-

байджану й дозволялося реалізовувати державні цінні папери за кордоном. Ахмедову і Мамедову інкримінують перевищення службових повноважень. На муму Президента, вони передали величезні валютні суми (векселі, що належать державі) до рук приватної фірми. В результаті чого з'явилася небезпека перетворення їх у

національний борг, бо гарантом векселів є держава.

У розмові з кореспондентом «Голосу України» представник корпорації «Аран» С.Алиєв повідомив про те, що висловлене на нараді звинувачення не мало під собою достатніх аргументів. Що ж до векселів, то вони ще не продані і в будь-який момент можуть бути повернені державі.

Прокуратура вже розпочала слідство.

Наступного по нараді дня президент корпорації А.За-

хидов прилетів до Баку. Маля відбулися прес-конференція, але співробітники міністерства національної безпеки його затримали. Проте наступного дня звільнили з-під варті. У розповсюдженню через засоби масової інформації інтер'ю А.Захидов відхилив усі звинувачення. І пояснив, що ніхто з присутніх на нараді в Президента не мав уявлення про порядок видання векселів.

Роман АЛІБВ.

Баку.

Дуже добре, що є така фігура

Днями лідер ЛДПР В.Жириновський прибув з приватним візитом до Болгарії. У софійському аеропорту він заявив, що Президент Желев — це особа для перехідного етапу, і поради болгарам на посаду глави держави обрати свого радника з економічних питань якогось Светослава Стойкова, бо начебто саме це — в інтересах Росії.

«З одного боку, Жириновський — сильна фігура», — прокоментував завулгу лідера російських ліберал-демократів Ж.Желев. — З другого, дуже добре, що він є, бо показує, куди нам треба орієнтуватися». Президент мав на увазі не Росію, а НАТО. Саме напередодні Різдва Желев привітав парламент, який прийняв декларацію про бажання Болгарії стати членом цього союзу.

У Болгарії Жириновський зупинився у місті Санданськи, але славиться курортами й мінеральними джерелами, і має намір відвідати бабу Вану, ідучи прес-конференцію, покласти вінюк до пам'ятника російському цареві-визволителю у центрі Софії.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Софія.

***

З подивом сприйняло МЗС Болгарії висловлювання й оцінки лідера ЛДПР, який перебуває в країні з приватним візитом. Про це сказано в повідомленні, розповсюдженню прес-центром болгарського зовнішньополітичного відомства. Такі заяви, наголошено в документі, є рішенням минулого і не свідчать про демократичні зміни в орієнтації впливових політичних сил Росії.

Результати

Ціни роздули, рейси скоротили

«Нас міцно притиснули до землі», — прокоментував колега-журналіст рішення Таджикицької авіакомпанії продавати квитки на московський рейс лише за нові російські рублі.

Пояснюючи мотиви цього кроку, представники компанії посилаються на жорсткі умови обслуговування польотів, висуnutí Москвою: за послуги диспетчера, за стоянку в Домодедові та інший ненав'язливий сервіс Аерофлоту розраховується лише російськими купюрами зразка 1993 року або ж конвертованою валютою. Нові московські вимоги позначилися і на ціні квитка. Чотиригодинний політ сюди з Душанбе тепер коштує 137 тисяч рублів.

Вона б ще нічого. Та от грошей таких у більшості жителів Таджикистану немає. Незважаючи на недавнє мільйонне рішення Москви випустити республіку до нової рубльової зони, тут, як і досі, в обігу — старі «дерев'яні» рублі. А їх на нові

не обміняють. Де ж тоді взяти гроші на політ? Та ще й такі великі, адже середня зарплата в старих радянських рублях становить 18—20 тисяч, що рівнозначно вартості кілограма вершкового масла.

Виходить, що новий російський рубль перетиння таджикистанську дорогу в світ. Адже повітряна траса Душанбе — Москва — єдина на сьогодні авіалінія, що постійно ізі зв'язує Таджикистан із зарубіжжям. І потерпають люди: бізнесмен уже наклало злітати до партнерів, а простим громадянам аж ніяк не провадять родичів в Росії та близькому зарубіжжю.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Фотофакт

Не заросте народна стежина

Шаошань, маленьке гірське сільце в центральній провінції Хунань, — батьківщина видатного державного та політичного діяча Китаю, «великого кормичого» країни Мао Цзедуня.

Цього року відзначається століття з дня його народження, і мала батьківщина Мао претерплює на мезу для туристів. Щороку Шаошань, з населенням у 100 тисяч чоловік, відвідує мільйон туристів.

Будиночок, де мешкав сім'я Мао і де починалося його навчання та революційна діяльність, відміно зберігся. Тепер тут меморіальний комплекс.

Заново відрасторваний готель і знаменита «печера Сюфана» (неподалік села) — будиночок, зведений 1960 року, в якому пенсний час усамітнювався Мао Цзедунь.

Засервішувати зведення пам'ятника Мао з бронзовою постаттю зявилиши шість метрів. На обеліску будуть вивішені його вірші. На вершині гори Шаошань споруджуються сонячний павільйон та оглядова башта.

На зймку: на ринку Шаошаня туристи можуть придбати різноманітні сувеніри, пов'язані з іменем Мао.

Фото Сяньхуа — ІТАР — ТАРС.

Бо жам митниці не страшний

Розпочалася масова міграція боїмків з Білорусі до України. Останнім часом багато з них обжили пошлепні після аварії на Чорнобильській атомній станції населені пункти. Подали від людського ока й правозахисних органів цей, у переважній своїй більшості криміногенний елемент, не боїчися радіації, пиячати, бавитися наркотиками...

Та ось співробітники Хойницького міграційного відділу міліції

почали масові рейди до Чорнобильської зони. І тоді стривожений боїмків перетнули кордон і поділися в Україну, де в зоні залишилися чимало придатного житла.

Треба думати, що тільки-но українські стражі закону почнуть наводити порядок на своїй стороні, «безпаспортні» повернуться до Білорусі або ж подальшого до Росії: поки є зона, стalkerи завжди знайдуть собі місце.

Біліформ — ЧКРінформ.

Колонка власкора

Херсонці за Дунаєм

Просто з конвеєра уторував дорогу на міжнародний ринок новий кукурудзобиральний комбайн, випуск якого освоєно у виробничому об'єднанні «Херсонський комбайновий завод імені Петровського». Машина призначена для роботи на насіннєвих ділянках, де потрібна не так продуктивність, як висока якість збирання. Випробувавши закуплені ККП-2С, болгарські та угорські спеціалісти переконались: машина не пошкоджує качанив, а отже, й насіння. Новинкою зацікавився й наші землероби.

А тут на потоці — делікатеси

Одразу кілька переробних об'єктів стали до ладу в Херсонській обласно-господарстві. Два потужні цехи з'явилися в Генічеському районі, які у перші ж дні виробили кілька сот тисяч туб м'ясних консервів. Випуск дефіцитного спаетіг почала Каланчацька райсповзнавська, безалкогольних напоїв — Бериславська.

Як повідомили в управлінні економіки та ринку облдержадміністрації, спожива-кооперативі подіє приклад іншим: тут не лише не згорили будівництва нових об'єктів, а й успішно зротортають його — завдяки прискореному обороту коштів, зміцненню фінансової дисципліни та розширенню власної будівельної бази.

Пукор і демографія

Натуральний розподіл цукру накла-дає відбиток на демографічний портрет України. Такий несподіваний висновок зробили у Херсонській області, коли зіткнулися з різким зростанням чисельності населення в обласному центрі. За офіційними даними на початок року тут мешкало 41,6 тисячі чоловік, а в списках на цукор їх 486 тисяч. Звідки взяли-ся «зайві» 75 тисяч? — ні статистики, ні працівники жесків відповіді не дають. Власне, секрету й нема: у нас завжди «мертві душі» з'являються там, де є дефіцит. Не виключено, отже, що відповідна частина нормованого цукру йде наліво.

Доважок до спортивних трофеїв

Тепло зустрічали херсонці учбовий вітрильник «Товариш» з міжнародних змагань у Північному морі. І не тільки тому, що у вітрильний регаті наші курсанти здобули друге місце. Судно повернулося не лише зі спортивними трофеями, а й доставило до Херсона 50 тонн гуманітарної допомоги від норвежців. Одяг, взуття, продукти харчування передано вихованцям шкіл-інтернатів, будинку сиріт, дитячих садків.

У Глею — з луком

В області створено нове мисливське господарство «Глея», угіддя якого розкинулося на 13 тисяч гектарів унікальних нижньодніпровських лісів. Належить воно Степовому філіалу Українського науково-дослідного інституту лісового господарства. Тут багато оленів, козул, диких свиней, зайців, тижнів. Лісовики категорично проти того, щоб тут лудили постріли, зате схильні від-роджувати забуті форми полювання — з довгими соколами, з луком, списом. Любители, напевно, знайдуться, але такі розваги коштуватимуть дорого у заподіяний знош, який майже збігається з описаною Геродотом Глеєю.

Жерстяний ювілей

80 років минуло відтоді, як херсонський селянин Плотников ізлив до стоді-ці «пробитави» свій винахід — жерстяні калаші. Однак це йому не вдалося — очевидно, через бюрократичні перепони...

Щось схоже, мабуть, переживає тепер місцевий винахідник Віктор Платонов. Він зрозумів міні-верстат для намотування хірургічної нитки, оригінальне лікарське ліжко та дифузійну установку. Безрезультатно їздив до Києва, щоб запропонувати міні-завод «Хутір» для переробки овочів та фруктів. У Головному управлінні координації освоєння науково-технічного прогресу та інформатики при Мінсільгоспі його вислухали, та, на думку винахідника, надіятися на допомогу марно, треба шукати спонсора. Тим часом винахідом зацікавився місцеві фермери. Може, ідея не зарікає, як бляшані макроступи Плотникова.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

ВІСТУПАЮЧИ на XIV сесії Львівської обласної Ради народних депутатів, голова постійної комісії з питань села Степан Ревуцький наголо-сив: «Той спосіб затратного господарювання на землі, який маємо нині, не витримає б жодна могутня держава світу».

Галичину часто називають полігоном революційних проце-сів. Такий «полігон» можна, зо-крема, побачити у селі Яршущі Стрийського району, на подвір'ї молодого фермера Ярослав Шакала. Тут — тісенько. По-ряд із хатою — уся техніка, уні-версальна споруда з корівни-ком, майстерню, млином. Тут же триває будівництво нового корівника з столоюю і теплицею. Подумалося, таке госпо-дарство має обслуговувати бригада. Та фермер працює один. Батьки-пенсіонери й дру-жина, вчителька за фахом, до-помагають. Ярослав Шакало сам змайстрував машини, сам спроектував і будував госпо-дарські об'єкти. Того недільного дня фермер не чекав гостей. Коли побачив чималий гурт не-знайомих людей, які приїхали із Львова чи то вчити, чи то вчити-ся, вінняв із кишені зім'ятого папірця й пригадав, що нині у селі має відбутися сход: на-уковці роздумуватимуть се-лянську сут і сенс приватизації в агроприсловому комплексі.

Від липня цього року у Львові почала діяти нова управлінська структура центр приватизації в АПК, яку очолює доцент Львівської ака-демії ветеринарної медицини Роман Шмідт. Ще на другій сесії Львівської обласної Ради у вересні 1990 року було ухва-лено концепцію відродження села і розвитку сільського гос-подарства Львівщини. Відтоді було розроблено дев'ять різ-них проєктів. Остаточний за-твердили на сесії в лютому цього року. На той час голо-сини на Львівщині практично припинили існування й перет-ворилися на селянські спілки. Та не тільки себе ілюзіями. Бо від тоїр до практики треба це здолати чималу віддачу.

Програма, як зазначено в пер-шому ж її пункті, «передбачає ліквідацію монополії держави на землю та інші засоби ви-робництва для формування приватного власника та створення ефективного багатоклад-ного аграрної економіки за рі-ноправності всіх форм власнос-ті і господарювання».

У програмі — все чітко і зро-зуміло. Та вчорашній колгосп-

ники, що стали пайовиками, власниками (!) середньої част-ки землі і основних фондів, ще не позбулися старої психології. Як не позбулися і її керівники селянських спілок та голови сільських Рад. Вони не поспі-шають брати на себе роль просвітителів і тим паче орга-нізаторів реформ, побоюючись втратити власне князювання. А тому в реальній практиці об-ставини нерідко складаються так, як у анекдоті про лектора і трактора. Усім усе зрозуміло із лекції, окрім одного: куди чіп-ляти коней? Що його робити з тим паче? Він начебто є, та го-ді його обміряти і обматити.

Реформування села має відбутися в одному темпі із психологічними змінами, за-значив на нараді аграрні спілки прес-район представник Президента у Львівській об-ласті Степан Давишук.

Нині саме розбіжності в темпах обертаються на місяч-складні проблеми. Галич-нина зберегла дух і генотип приватного господаря, та Львівщина — густо заселена область, де обмаль землі. Процеси приватизації в АПК спричинили дрібнення госпо-дарств, сільрад, які не можуть діяти згоди у поділї межі. Лю-ди, бува, віднаходять старі до-кументи за часів бабусі — Австрії і намагаються відновити історичну справедливість. Як

чимом? Пріміром, жителі сіл Дашави і Сихова на Стрийщині мало не з вилами йдуть один на одного. Трапляється, що го-лова спілки із «патріотичних» міркувань прихоплює від рі-дного села левову частку землі. Паювання проведене як полі-тична акція, і допоки не відбу-деться передбачене програ-мою і вже розпочате докумен-тальне оформлення середньої

частки землі як приватної власності, господар не стане повноправним господарем. Роз'яснюючи це, працівники центру приватизації, які нині об'їжджають села області, ін-ді змушені брати на себе роль третейських суддів. Жителі гірських районів добре пам'я-тають старі межі і, бува, вда-ються до самозахоплення ві-тцівських земель і пасовищ. Коли це можливо, то чому б і ні? Ім ідуть назустріч. Та у селі Тухолька Сколівського району, фермер затіяв війну із сусід-ською, яка збудувала хату (з дозволу влади) на його вітц-вській землі. Ця жінка має три-ко дітей, чоловік помер. То що ж вихажив за таких обста-вин: історична справедливість чи подвійність? Довелось Ро-ману Шмідту скликати людей і брати на себе роль миротвор-ця. На сході у селі Яршущих одна репресована і вивезена свого часу до Сибіру жінка тех порушила питання про від-новлення історичної справед-ливості. На землях її родини господарюють інші. Отже, ав-же жінка, її сім'я покарана двічі: і першими «советами», і другими. Неоднозначна ситу-ація...

Варто відзначити, що у ді-яльності центру приватизації немає й натяку на авторитар-ність. Його працівники вчать і вчать водночас. Зокрема,

під час зустрічі на фермі Яросла-ва Шакала саме він розста-вив усі крапки над «і», а Ро-ман Шмідт «зав'язував вузлики». Зізнаюся, я була вражена державницьким мисленням сільського господаря, який сам собі і механізатор, і агро-ном, і економіст, і неопангий психолог. Нікого з його сусідів «жаба не душить» (а ця «жа-роба» ой яка поширена). Він

допомагає їм, вони — йому. На семи гектарах землі з де-сятьма коровами і конем, із змайстрованою власною тех-нікою, практично без кредитів (лише на початку господарю-вання брав невеличку позику) він створив ідеальну модель приватного господарства.

— Я — людина творча, — сказав про себе Ярослав Ша-кало. Перед словом «творча» зробив паузу, напевно вва-жаючи: чи не сприймуть його за хвалька? На його думку, в на-шому сільському господарю-ванні немає ніяких надто складних проблем, які немож-ливо було б розв'язати, окрім несправедливої системи оподаткування. Вона, крив Боже, може зробити його господар-ство нерентабельним. Невтям-ки Ярославові: чому його гос-подар, держава обділяє як липку і нехотима добує кол-госпи-банкruptи. І справді, чо-му? Це запитання прозвучало і на сесії обласної Ради.

Розглянувши питання про приватизацію в АПК, сесія ух-валила пологнення про па-ювання майна в господарських організаціях, про сертифікати на право приватної власнос-ті на землю, статут агроприс-ловного товариства «Сільський господар», статут Спілки влас-ників селянських господарств.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львівська область.

Точка зору

Головне досягнення — погіршення ситуації

Інвестиційні фонди як інструмент участі Заходу у структурній перебудові економіки України

Верховна Рада України нещодавно накладала veto на Указ Президента «Про випуск державних товарних облігацій національних ресурсів України». Преса та інші засоби масової інформації висвітлюють дискусію прихильників і противників такого кроку. Безперечно, здійснити структурну перебудову економіки, вивести її з сьогоденного скрутного стану без серйозних зарубіжних інвестицій дуже важко або й неможливо взагалі. Валютні кошти потрібні для стабілізації фінансової системи, активізації економічних реформ, розвитку основних галузей народного господарства. Шляхи залучення капіталів для розв'язання цих проблем можуть бути різні, в тому числі — і через зовнішньоекономічну позику. Тим більше, що такі позики — звичайна річ на міжнародних фінансових ринках. Не вдаючись до аналізу в цій статті вищезгаданого указу, хотілося б звернутися і до інших можли-востей залучення інвестицій в Україну. Зокрема мова піде про міжнародні інвестиційні фонди.

Розвиток інвестиційних фондів в Україні лише розпо-чинається. Через це інфор-

ції про них ще замало, немає ефективного правової бази, яка регулювала б їхню діяльність, мало спеціалістів цього профі-лю. Разом з тим інвестиційні фонди можуть створити неспри-ятливі умови для залучення со-ціальних зарубіжних інвестицій, крім потрібних для оживлен-ня нашої економіки. На сьо-годні у Європі діють близько двох десятків міжнародних ін-вестиційних фондів. Створено їх з метою ведення інвестицій-ної діяльності, орієнтованої на держави колишнього соцтабо-ру. Частина з них — регі-ональні — спрямовані, а решта (якщо брати за конкретних країн (Угорщина, Польща, Східна Німеччина, Чехія та Словаччина). Загальний капі-тал цих фондів на початок 1992 року становив майже два мільярди доларів США.

Залучення іноземних інвес-тицій в Україну — важка справа. Над її розв'язанням працювали кілька складів уряду, але крім загального погіршення ситуації нічого досягти не вдалося. Важко буде це зробити і через механізм міжнародних інвестицій-них фондів. Таке становище зумовлено цілою низкою при-чин. Це і галузеві проце-

си приватизації, нестабіль-ність політичної системи, несприятливий податковий клі-мат, відсутність хоча б яко-гось ліквідного ринку цінних паперів тощо. Врештеш, ці негативні обставини, якісний інвестиційний портфель цін-них паперів сформувати буде неможливо. Така ситуація ха-рактерна для всіх економік постсоціалістичних держав. Наприклад, декотрі з між-народних інвестиційних фон-дів, які працюють на Поль-щу, Угорщину, також не-спроможні сформувати свої інвестиційні портфелі цілком з акцій національних підпри-ємств, що їх приватизують. З цієї причини вони змушені віднаходити інші шляхи учас-ті в економіці цих країн, у тому числі інвестувати кошти в цінні папери тих західних компаній, діяльність яких тіс-но пов'язана з розвитком економіки відповідних країн.

На мій погляд, доцільно створити в одному з провідних західних фінансових центрів захід міжнародний інвестицій-ний фонд, який орієнтувався би у своїй діяльності на Укра-їну. Його засновниками мо-жуть стати українські і західні банки, страхові й консульта-

тивні компанії. Початковий капітал фонду шляхом відкрит-тої передати форми утворю-ється як в Україні, так і серед діаспори. Депозиторами такого фонду могли б виступи-ти у тісній взаємодії українські та іноземні банки. Інвестицій-не управління активами фонду здійснюватимуть українські й зарубіжні менеджери-консульта-нти. На перших порах кошти фонду інвестуватимуть у цінні папери великих західних корпорацій, які співпрацюють з вітчизняними підприємства-ми у галузях технологій, устаткування, нау-ху тощо. Одночасно напрацьовуватиметься досвід наших спеціалі-стів і вестиметься підготовка інвестиційних проєктів в Укра-їні. Згодом через організацію відкритої передати своїх акцій за кордоном фонд збільшуватиме власні кошти і здійсню-ватиме інвестиції вже в Україні.

Випуск і обіг надійних акцій фонду сприятимуть становлен-ню в Україні національного ринку цінних паперів, підви-щать довіру інвесторів до цьо-го ринку. Діяльність фонду дасть можливість українським спеціалістам набути конче по-трібного досвіду з управління інвестиціями, що, безперечно, буде корисно для подальшого розвитку й поглиблення про-цесу приватизації, становлення і діяльності українських ін-вестиційних фондів.

Створення такого фінансо-вого інституту відкриває мож-ливість для залучення реально-го інвестиційного потенціалу, потрібного для реформування економіки України.

Олег КЛІВАНСЬКИЙ, юрист.

Інформація про другий випуск акцій акціонерного Київського народного банку

КИЇВСЬКИЙ
НАРОДНИЙ
БАНК

Україна, 252001, м. Київ, 1, вул. Софіївська, 21.

Тел. (044) 228-12-03.

факс (044) 229-35-55

телекс 631334 KNBUR SU

А. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

1. Акціонерне товариство відкритого типу «Київський народний банк» є кредитно-фінансовою установою, яка входить до єдиної банківської системи України.

Адреса банку: 252001, м. Київ, 1, вул. Софіївська, 21.

Акціонерний Київський народний банк — правонаступник Київського народного банку, створеного як товариство з обмеженою відповідальністю 18 жовтня 1989 р. і зареєстрованого у Національному банку України за номером 15.

Київський народний банк створено з метою одержання прибутку шляхом надання комплексу банківських послуг клієнтам.

Статутний фонд 2000 млн карбованців, сформований за рахунок першого випуску акцій і цілком сплачено.

Наведені нижче показники діяльності банку свідчать, що банк є прибутковою стабільною фінансовою установою України.

№ п/п	Показники роботи	Один. вим.	на 01.01. 1991 р.	на 01.01. 1992 р.	на 01.01. 1993 р.	на 01.12. 1994 р.
1.	Статутний фонд	млн крб.	4,2	19,1	496,8	2060,0
2.	Балансовий прибуток	тис. крб.	264	10473	365971	6192850
3.	Розмір дивідендів	% %	5	15	40	240
4.	Кількість клієнтів	один	66	339	850	1130
5.	Кількість працюючих	чол.	17	63	136	229

Органи управління банку:

Загальні збори акціонерів;

Рада банку;

Правління банку.

Простроченої заборгованості кредиторам і за платежами до бюджету на момент прийняття рішення про другий випуск акцій банк не має.

Адміністративних та економічних санкцій з моменту створення на банк не накладали.

В. ОПИС ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ЕМІТЕНТА

Київський народний банк — це банк зі сталою репутацією. Банк надає практично всі види банківських послуг, у тому числі й операції з іноземною валютою та цінними паперами.

Капітали банку працюють у всіх сферах економіки, спрямовані на впровадження нових технологій, а також освоєння нових товарів і послуг. Основною фінансовою політикою є прибуток і надійність.

Банк є учасником Асоціації українських банків, засновником Української фондової біржі, Південної товарної біржі, Українського пенсійного фонду «Добробут».

Банк має ліцензію Національного банку України на проведення валютних операцій № 25 від 06.03.1992 року, а також дозвіл Міністерства фінансів України на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів № 8 від 03.02.1992 року.

Банк наладив мережу кореспондентських рахунків з банками США, Західної і Центральної Європи, а також з банками держав СНД.

Банк має філії в містах Миколаєві, Дніпропетровську, Кривому Розі, Донецьку, Енергодарі.

В. ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

20 грудня 1993 року загальними зборами акціонерів Київського народного банку (протокол № 2) прийнято рішення про збільшення статутного фонду банку до 4 млрд крб.

Збільшення статутного фонду проводиться шляхом випуску простих іменних акцій кількістю 194000 штук, номінальною вартістю 10000 крб. кожна, на загальну суму емісії 1940000000 крб.

Акції можуть реалізовуватися за ринковим курсом. Запланований курс акцій від 12000 до 30000 крб.

Передплата проводиться в період з 29 грудня 1993 року по 18 лютого 1994 року включно.

Фінансові ресурси, одержані внаслідок емісії акцій, будуть використані для збільшення обсягу активних операцій банку, а також вкладені у розвиток банку і збільшення мережі його філій.

Передплатниками можуть бути юридичні особи (недержавні) і громадяни.

Передплата акцій передбачає укладання договору, за яким покупець зобов'язується цілком оплатити поточну курсову вартість акцій у грошових одиницях, чинних на території України на момент оплати. Після оплати акцій покупець видає сертифікат на загальну кількість акцій, засвідчений підписами і печаткою.

У випадках, передбачених законодавством України, покупець повинен подати відомості про джерела надходження коштів, що спрямовуються на придбання акцій.

Акції дають право брати участь в управлінні банком, отримувати дивіденди і частину залишків майна банку у разі його ліквідації. Наклеїть на десятих простих іменних акцій дає акціонеру право одного голосу на загальних зборах акціонерів.

Виплата дивідендів здійснюється за рахунок прибутку банку, що залишається у його розпорядженні після сплати податків. Дивіденди виплачують у банку і його філіях щоквартально. Розмір дивідендів визначають загальними зборами акціонерів.

Згідно зі статуту банку один акціонер може володіти не більш ніж 35 відсотками акцій банку.

Власники акцій мають право продавати, передавати, заповідати, заставляти акції самостійно, з обов'язковою зміною власника в книзі реєстрації.

Передача прав власності на акції другого випуску не може проводитися до офіційної реєстрації результатів емісії.

Під час реорганізації банку всі зобов'язання щодо випущених акцій переходять до його правонаступника.

Розміщення акцій другого випуску здійснюватиметься банком та його філіями самостійно.

Г. ЧИННИКИ РИЗИКУ

Чинниками ризику, які можуть впливати на діяльність Київського народного банку, є:

погіршення економічної ситуації в Україні;

обмеження надходження кредитних ресурсів;

нестабільність податкового законодавства та інших норм, що регламентують банківську діяльність.

Голова Правління

Київського народного банку В.І. ОПСЕНКО

Головний бухгалтер Т.В. ВОСВОДА

Шановні друзі! Фірма "Сапсан"
спільно з Міністерством внутрішніх справ
та Міністерством машинобудування,
ВПК та конверсії

ЗАПРОШУЮТЬ ВАС
НА ВИСТАВКУ-ПРОДАЖ

ЗБРОЯ-94

на якій буде представлена мисливська
та спортивна зброя, супутні товари та
засоби самозахисту виробництва
фірм Німеччини, Австрії, Чехії,
Росії та України.

Виставка відбудеться:

18 - 22 січня 1994 року в Торгово - Промисловій Палаті
України з 10 до 18 години (Київ, вул. Велика Житомирська, 33).

Поки що різдвяна перерва

У чемпіонаті країни серед баскетбольних клубів вищої ліги перше коло майже зіграно. Недобиті кілька кроків до проміжного фінішу, турнір пішов на різдвяну перерву. Календарні матчі поновляться 5—6 січня. Отож, я попросив заслуженого тренера країни Віктора Вдовиченка озирнутися назад і дати оцінку проведеному.

— Приємно, що у нас побиляло хороших команд. А відтак обов'язково зростає клас гравців, бо тільки в матчах між сильними суперниками підвищується майстерність. А перша ознака таких якісних змін — поява на трибунах глядачів. У всіх залах, де нам доводилося виступати, порожніх місць на трибунах майже не було.

— Скажіть кілька слів про ваш клуб «Київ-Баскет» — дебютанта вищої класу. Як вам вдалося провести серію з семи переможних матчів поспіль?

— Готовувати до виступів у вищій лізі почали ще в липні, збирали під свої прапори досвідчених майстрів. Тоді в складі клубу з'явилися відомі майстри Савченко, Чурсін, пізніше Підковирів — улюблені прихильників баскетболу України. Планували потрапити до «еліт-оф». Але, коли почався чемпіонат, до нас перейшли ще й гравці національної збірної з ЦСК ЗСУ Рубан та Ватажко, а плани наші стали напруженішими. Збираємося вийти до четверти найсильніших і поборотися за медалі. У «Київ-Баскет» збиралася група зірок. Тепер сімейні завдання гравців і тренерів — створити команду-зірку. Для виконання задуманого маємо це достатньо часу — близько чотирьох місяців (тоді саме почнуться «еліт-оф» в національному чемпіонаті). А на сіропелітський арені, до речі, постарамось не пасти задніх, а грати гідно.

Стосовно нашої переможецької серії, то мали досить високі мотивації. Господар клубу, президент СП «Денді» Михайло Бродський, ні в чому нам не відмовляв.

— Борисе Несторовичу, а якою вам бачиться друга частина чемпіонату?

— Гадаю, що напруження зростає. Боротьба за вихід до вісімки має бути гострою. Серед претендентів на найвищий місця бачу «Будівельник» (Київ), «БІПА-Моду» (Одеса), «Спартак» (Луганськ), «Шахтар» (Донецьк), «ТІТ» (Харків), «Корабель» (Миколаїв), ЦСК ЗСУ (Київ) і, як уже казав, наш колектив. До речі, «еліт-оф» в нашому чемпіонаті — річ нова. І така система, сподіваюся, зробить турнір ще цікавішим і захоплюючим...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

«Наїздять» на хокеїстів

Окремі російські хокеїсти, які виступають за клуби НХЛ, змушені платити співвітчизникам безрекламні за безпеку сімей, які залишаються в Москві.

В'ячеслав Фетисов з «Нью-Джерсі», чия родина мешкає в Москві, опинився в числі тих, кого російська влада вирішила потрусити. Бойться вимагати Олег Петров з «Монреалю», Олексій Яшин («Оттава») та Ігор Ларионов («Сан-Хосе») змушені були привезти близьких до Північної Америки.

Також та іншою інформацією з читачами поділилася канадська газета «Пресс» (Монреаль). А «Нью-Йорк таймс» навила слова одного з чиновників НХЛ, що, мовляв, поліція Лос-Анджелеса веде слідство приваємим по одному випадку залякування.

У клубі «Лос-Анджелес кінгс» грає кишин Олексій Житник, тому кореспондент «Голосу України» зателефонував до батька Олексія — Миколи Івановича Житника. Ось що сказав той з цього приводу:

— Ніхто нам не потроював і нічого від нас не вимагав. Можливо, йдеться про випадок з кимось іншим. До мого сина і в клубі, і в Україні ставляться з повагою. Все у нього гаразд. Олексій постійно переказує різні суми київському «Соколу». Можливо, ті гроші певною мірою дозволяють не розвиватися київському клубу, який тепер у скрутці.

А ще, користуючись нагодою, хочу передати привітання мого сина усім прихильникам хокею України з Різдвом і Новим роком!

Найближчими тижнями може статися несправне й страшне лихо: у фітотронах, оранжереях, культуральних кімнатах ботанічних науково-дослідних установ загинуть нові гібриди і сорти рослин, мікроорганізмів, грибів, водоростей, замерзнуть тропічні рослини, загинуть утрат віварії... Накукові, звикли до будь-яких припинжень, зможуть, безперечно, попрацювати місяць-другий у домашніх, теж не дуже теплих умовах, але всі ці безцінні живі організми ми втратимо назавжди.

Розмірковуючи над сьогоднішньою енергетичною кризою, я думаю про блокадний Ленінград, у якому попри всі смертельні загрози люди зберегли наукові колекції. Може, тому, що вони знали цінну життя. У нас, схоже, ніякі старі орієнтири «зносилася», нових ми все ніяк не можемо вибудувати. Але за розумної політики уряду України трагедії можна ще запобігти, треба лише для опалення й освітлення всіх наукових об'єктів з живими організмами виділяти кошти, еквівалентні тим, які мали інститути в минулі роки. Натомість відключити енергетичну систему не в оранжереях і віваріях, а в численних комерційних кіосках, казино, нічних барах, від припинення торговельно-злочинної діяльності яких Україна особливих збитків не матиме.

Ясна річ, політична й економічна кризи в Україні позначилися на всіх сферах нашого життя. Але є цінності, втрата яких означатиме трагедію для українського народу. Ідеться насамперед про інтелектуальний і духовний потенціал України. Коли зупиняться заводи, їх все-таки згодом можна відновити, коли втрачатимуть або знищують талант, витвір інтелектуальної праці, відновити його неможливо.

Недавно мені розповіли історію з життя сучасної української інтелігенції. На Верхньохвицькій селекційно-дослідній станції на Черкащині багато років працював талановитий генетик селекціонер Сергій Кононенко. Разом з колегами він створив декілька міжлінійних гібридів цукрових буряків, його наукові здібності знали далеко за межами України. На нього покладали великі надії... Але жив цей учений від Бога з дружиною і двома дітками

у... старій коношні, переобладнаній під таку-сяку кімнату. Жив у таких нелюдських умовах довго і тяжко. Зрештою, не витривів — поїхав до Латвії. Там його талант одразу ж оцінили, дали квартиру, створили умови для наукової праці.

Кажуть, що життя має бути гідне людини. Але ж суспільство теж має бути достойне принамі країн своїх громадян. Я запитую себе: невже у Верхньохвиці не будували квартир? Будували.

Наука

Навіть у втратах мають бути пріоритети

Але не для вчених. Чи не тому на селекційно-дослідній станції сьогодні залишилися працювати тільки поодинокі науковці.

Та хіба лише там? Скрізь, по всій Україні, найкращі інтелектуальні сили коли не вихали до США й Ізраїлю, то незабаром вийдуть, коли не перейшли до комерційних, далеких від інтелекту і часто — порядності, структур, то неодмінно шукатимуть, щоб вижити, СП—МП, де платять гідні гроші. До речі, про виживання. До 5 грудня я як академік АН України отримував 372 тисячі карбованців, а мій аспірант — 120. Шоб хоч якимсь підтримати в цю скрутку хвилю вчених, Президія АН України прийняла розумне рішення: докторам і кандидатам наук за рахунок внутрішніх резервів академії доплачувати по 50 відсотків до їхньої зарплати. Здавалося б, чому не підтримати акцію, адже за такої державної політики щодо працівників інтелектуальної сфери ми взагалі скоро станемо країною посередників і посередностей. Але ні! Міністерство праці і Міністерство фінансів наклали табу й на це рішення Академії наук.

З неумудрого благословення рідної влади ми вже ступили на шлях самознищення. Сьогодні спостерігаємо, мо-

же, найжахливіший за всю свою історію неоголошений геноцид — геноцид інтелекту. Тому я звертаюсь до Президента, який, до речі, також має науковий ступінь, до Верховної Ради, де є теж чимало розумних учених, уряд: зупиніть цей катастрофічний процес руйнації інтелектуального потенціалу нації, припиніть відливу учених з України, поверніть аспірантів до лабораторій, а студентів — до аудиторій!

Цими днями мені випало

побувати на зібранні українських учених-генетиків і селекціонерів сімського господарських культур, на якому багато йшлося про значні досягнення наших славних науковців. Разом з тим мої колеги з болем і великою тривогою говорили про тенденцію перетворення України на асала розвинених країн у галузі селекції та насінництва. Через неадекватну державну політику наших державних діячів ці наукові напрями сьогодні опинилися у кризовому стані. Практично згорнуто селекційну роботу: ми безнадійно відстали в селекції гібридного життя, майже йде робота над відомим триталіце (гібрид життя й пшениці, негативно ведеться селекція вівса (дуже потрібного дітям і людям похилого віку), обсяги селекційних робіт з цукровими буряками разів у п'ять менші, ніж у будь-якій великій селекційній фірмі Заходу, стає неконкурентоспроможним українська селекція кукурудзи, кризова ситуація й у галузі селекції і насінництва овочів. Цей перелік можна продовжувати. Але попри всі суб'єктивні причини, що призвели до такого стану, переважають, як на мою думку, об'єктивні помилки. І перш за все небадість й неадекватність уряду України, який майже нічого не

Фотофакт

Костянтин СІТНИК, академік АН України.

Зуміти побороти

Харків. Вчені давно встановили: найбільше інформації про навколишнє середовище ми отримуємо завдяки зору. Здоровою людиною, як правило, не звертає уваги на цей чудовий дар природи. Біда, коли зір ослаблений, і вже зовсім горе, коли сапда дитина.

Адаптувати дітей до навколишнього життя — завдання Харківської гімназії для дітей зі слабким зором та сліпих. Це один з найбільших навчальних закладів такого профілю в Україні. Минулого року тут побувала католицька місія з Ватикану. Її члени ознайомилися з роботою гімназії й обіцяли допомогу.

Невдовзі з польського міста Ляскі приїхали черниці — сестра Меріам і сестра Патрісія-Урсула. Вони працювали в аналогічній школі в Польщі і є досвідченими фахівцями з тифлопедагогіки. Основним своїм завданням вважають навчити сліпих дітей грамоти, самостійно обслуговувати себе й придбати якісь фах. Адже в будь-якій цивілізованій країні інваліди не почувуються ізгоями — вони ведуть активний спосіб життя, працюють і навіть беруть участь у спеціальних спортивних змаганнях.

На знімку Глеба ГАРАННИЧА (Українформ): сестра Меріам навчає дітей рукоділля.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ

Газета виходить
з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДЬДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОНІ: для довідок — 441-88-23;
• телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
• Рукописи не повертаємо.
• Лістуватися з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

• Редакція не зв'язку поділяє позицію авторів публікацій.
• За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить з 3 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Віднос. 60955.

Комітет друку видавництва «Преса України»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311248.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».